

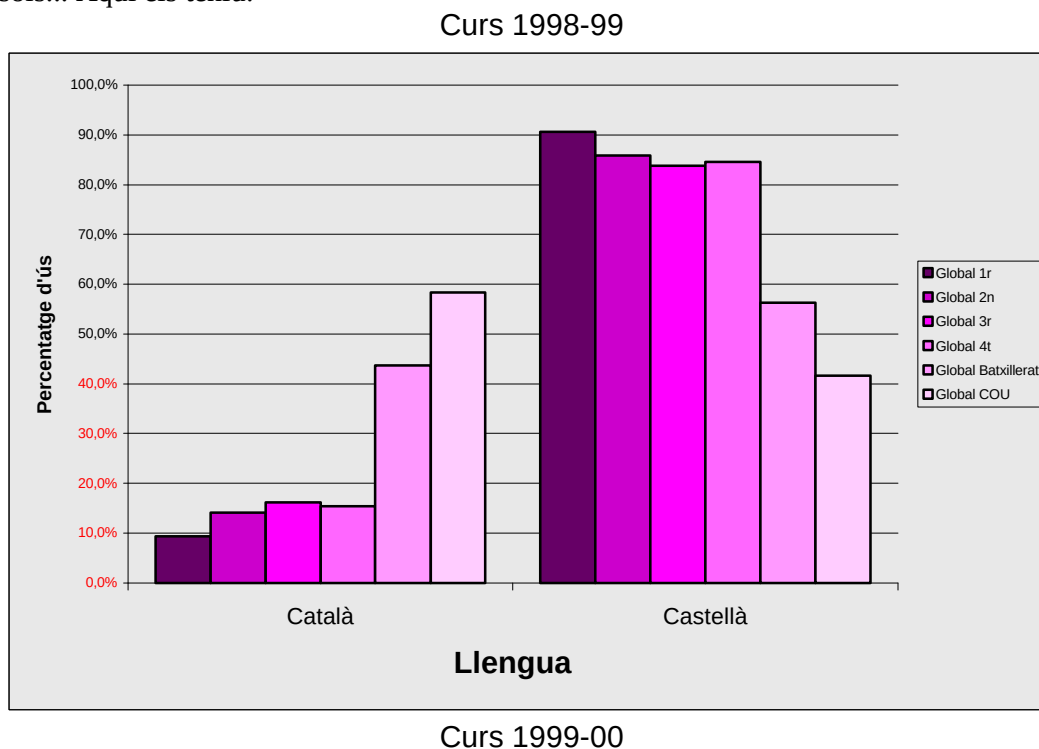
El discurs “oficial” dels nostres polítics sosté que la situació del català millora lentament però segura. Si els féssim cas, resultaria que tot són flors i violes.

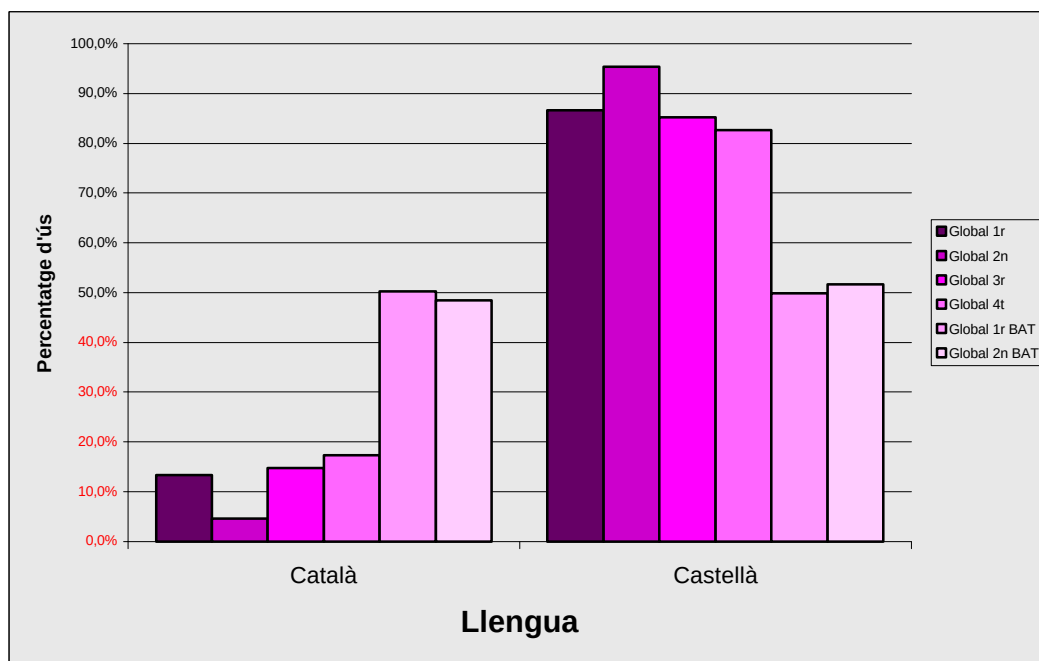
Per contra, la sensació que hom té, per poc que pari l’orella, és de retrocés progressiu i continuat.

Per mirar de quantificar i objectivar la situació ens vam proposar fa quatre anys de realitzar una radiografia de l’ús català/castellà per part dels alumnes de la secundària a l’IES El Cairat d’Esparreguera. La idea era establir uns percentatges d’ús de cadascuna de les dues llengües en les converses a dos per part de tot l’alumnat del centre. Ens vam empescar el que anomenem “linguagrama”, un gràfic de l’estat d’ús lingüístic per part de l’alumnat (els plançons per al futur...)

En primer lloc vam fer una graella de doble entrada per a cada curs-classe. A les interseccions hi coincideixen tots amb tots. Volíem esbrinar quina llengua parlava cada alumne en converses amb tots i cadascun dels seus companys. I fer-ne un recompte per saber els percentatges reals d’ús del català, segons el nivell, i més endavant amb dades d’altres anys, segons el temps. A les tutories vam anar omplint les graelles, per classificar les converses dins la classe (uns 900 aparellaments a cada grup-classe). Marginalment també vam preguntar en quina llengua s’adreçàvem a cada professor (l’ideal hauria estat saber en quina proporció el professorat parla en català amb l’alumnat en una conversa un a un, però molts professors es van escaquejar i/o van contestar de forma poc fidedigna)

Després de buidar les dades es van elaborar uns gràfics il·lustratius, que es comenten sols... Aquí els teniu:





Es veu ben clar que el català és minoritària/residual en els cursos de nens més petits (ensenyament obligatori, ESO), i no tant en els més grans (ensenyament postobligatori, Batxillerat). Aquí hi ha dues interpretacions diferents:

1. Quan l'alumne madura i aprèn a l'institut va utilitzant cada cop més el català com a llengua principal a les seves converses.
2. Els alumnes que pugen estan més castellanitzats que els que hi havia fa uns pocs anys: la situació es degrada per moments.

Cal pensar que Esparreguera és un poble petit que ha crescut molt últimament amb aportacions de gent provinent de Barcelona i entorns, que han marxat a la recerca de més qualitat de vida, millors preus d'habitatge, proximitat al lloc de treball (SEAT i subcontractats).

La interpretació 1. donaria peu a un cert optimisme, i per contra la 2. seria clarament pessimista. Es fa difícil d'escatir quina és la correcta. Per a això caldria tenir una seqüència de dades temporals prou àmplia. El curs 2000-01 el linguagrama no es va realitzar, però aquest curs (2001-02) s'està tornant a realitzar i amb la perspectiva de 4 anys potser les respostes estaran més a prop.

Alguns comentaris finals: els alumnes de l'ESO són el total de la població en edat escolar (o quasi, sempre hi ha comptades excepcions). En canvia al Batxillerat només hi romanen una part minoritària de l'alumnat, els que opten per seguir estudiant, que amb prou feines si arriben a la meitat dels que van cursar 4t d'ESO l'any anterior. En aquest institut hi ha molts alumnes a Batxillerat per l'afluència d'alumnes externs provinents d'escoles privades que no fan Batxillerat, alguns de fora de la població (hi ha un contingent important d'alumnes d'Olesa al Batxillerat de l'IES El Cairat)

Si mirem què passa amb el percentatge d'ús del català **en els mateixos alumnes** quan ja ha passat un any veiem que:

- De 1r d'ESO (1998-99) a 2n d'ESO (1999-00): Del 9,3 al 4,6 %
- De 2n d'ESO (1998-99) a 3r d'ESO (1999-00): Del 14,2 al 14,8 %
- De 3r d'ESO (1998-99) a 4t d'ESO (1999-00): Del 16,2 al 17,4 %

O sigui petites oscil·lacions que deixen la situació quasi igual de malament per a la nostra llengua. Aquests alumnes són gairebé els mateixos (amb alguna baixa i alguna incorporació escadusseres), no com els que entren a 1r de Batxillerat, que són una part dels de 4t d'ESO i una part que venen nous de fora al centre (gairebé la meitat vénen de fora)

Cal reconèixer però que les dades no són definitives perquè un any és poc per veure l'evolució temporal. D'aquí a un mes tindrem les dades noves (curs 2001-02) i potser podrem ampliar les conclusions.

Annex (les dades numèriques)

Curs 1998-99						
Curs	Alumnes	Català	Castellà	Professors	Català	Castellà
1r A	27	13,9%	86,1%	9	53,1%	46,9%
1r B	29	5,2%	94,8%	9	51,0%	46,7%
1r C	30	9,2%	90,6%	9	54,8%	45,2%
Global 1r	86	9,3%	90,6%	27	53,0%	46,3%
2n A	28	15,2%	84,8%	9	55,6%	44,4%
2n B	28	16,8%	83,2%	9	53,6%	46,4%
2n C	27	10,4%	89,6%	10	52,0%	48,0%
Global 2n	83	14,2%	85,8%	28	53,7%	46,3%
Global 1r cicle	169	11,7%	88,3%	55	53,3%	46,3%
3r A	31	17,3%	82,7%	9	48,0%	52,0%
3r B	29	16,7%	83,3%	9	40,1%	59,9%
3r C	30	14,4%	85,6%	9	33,0%	67,0%
Global 3r	90	16,2%	83,8%	27	40,5%	59,5%
4t A	23	11,8%	88,2%	9	30,4%	58,9%
4t B	22	19,9%	80,1%	9	34,3%	65,7%
4t C	22	6,9%	93,1%	9	39,4%	60,6%
4t D	24	22,5%	77,5%	9	43,4%	56,6%
Global 4t	91	15,4%	84,6%	36	37,0%	60,3%
Global 2n cicle	181	15,8%	84,2%	63	38,7%	59,9%
5è A	29	35,8%	64,2%	9	58,5%	41,5%
5è B	21	28,3%	71,7%	9	35,6%	64,4%
5è C	38	58,1%	41,9%	12	74,8%	25,2%
Global Batxillerat	88	43,6%	56,4%	30	60,1%	39,9%
COU A	24	57,2%	42,8%	9	76,2%	23,8%
COU B						
COU C	35	74,9%	25,1%	4	77,9%	22,1%
COU D	13	16,0%	83,7%			
Global COU	72	58,4%	41,6%	13	77,2%	22,8%
Global Postobligatori	160	50,3%	49,7%	43	67,8%	32,2%
Total centre	510	25,2%	74,7%	161	52,7%	46,7%

Curs 1999-00

Curs	Alumnes	Català	Castellà	Professors	Català	Castellà
1r A	31	10,5%	89,5%	16	60,3%	39,7%
1r B	30	13,0%	87,0%	16	78,2%	21,8%
1r C	30	16,8%	83,2%	16	76,8%	23,2%
Global 1r	91	13,4%	86,6%	48	71,7%	28,3%
2n A	31	6,8%	93,2%	20	60,2%	39,8%
2n B	28	4,7%	95,3%	20	66,7%	33,3%
2n C	30	2,2%	97,9%	20	69,4%	30,6%
Global 2n	89	4,6%	95,4%	60	65,4%	34,6%
Global 1r cicle	180	9,0%	91,0%	108	68,5%	31,5%
3r A	25	15,2%	84,8%	17	73,6%	26,4%
3r B	27	14,6%	85,4%	17	55,8%	44,2%
3r C	25	14,6%	85,4%	17	53,3%	46,7%
Global 3r	77	14,8%	85,2%	51	60,8%	39,2%
4t A	15	13,4%	86,6%	14	32,7%	67,3%
4t B	28	19,5%	80,5%	22	56,4%	43,6%
4t C	32	14,6%	85,4%	23	45,0%	55,0%
4t D	25	20,8%	79,2%	22	50,7%	49,3%
Global 4t	100	17,4%	82,6%	81	47,8%	52,2%
Global 2n cicle	177	16,2%	83,8%	132	53,4%	46,6%
5è A	34	61,0%	39,0%	20	70,8%	29,2%
5è B	32	41,7%	58,3%	22	57,9%	42,1%
5è C	25	46,4%	53,6%	21	60,6%	39,5%
Global 1r BAT	91	50,2%	49,8%	63	63,4%	36,6%
6è A	31	28,2%	71,8%	17	59,2%	40,9%
6è B	11	39,0%	61,0%	11	63,0%	37,0%
6è C	28	74,5%	25,5%	15	85,5%	14,5%
Global 2n BAT	70	48,4%	51,6%	43	71,7%	28,3%
Global Batxillerat	161	49,4%	50,6%	106	67,0%	33,0%
Total centre	518	24,0%	76,0%	346	62,9%	37,1%